

Hermanis Paukšs

PAZUDUŠĀS DĀVANAS

(luga bērniem)

IZRĀDE SĀKAS AR SNIEGPUTEŅA MŪZIKU. NESKAIDRAS, LUMINISCĒJOŠAS GAISMAS. VARĒTU KĀDS ATBILSTOŠI TĒRPTS DEJOTĀJS NODEJOT "SNIEGPUTEŅA DEJU". KAD DEJA VAI TIKAI MŪZIKA, KAS PAPILDINĀTA AR CITIEM SNIEGPUTEŅA EFEKTIEM, BEIDZAS, REDZAMS MEŽS. NE PĀRĀK UZKRĪTOŠĀS VIETĀS APKĀRT MĒTĀJAS AR KOŠĀM LENTĒM PĀRSIETAS KRĀSAINAS KASTĪTES UN TUKŠS MAISS. UZNĀK EZIS AR GUĻAMMAISU VAI CITIEM GULĒŠANAS PIEDERUMIEM – PIEM., SEGU UN SPILVENU.

Ezis. Liekas, ka pierima... Aizskrēja tālāk... Jā, tas tik bija sniegputenis... (Nožāvājas.)
Bet kas man tur... Jāliekas beidzot uz auss... (Iekārtojas uz gulēšanu.) Ar labu nakti... (Aizmieg.)

UZSKRIEN ZAĶIS, GRAUZDAMS BURKĀNU, SKATĀS APKĀRT, KAUT KO APJUCIS MEKLĒ.

Zaķis. Nē, es skaidri atceros, ka maiss bija tieši te... Nu ja – te... Šausmas... Kur tas varētu būt palicis? (Pamana Ezi.) Ezīt!... Ezīt!

Ezis. Kas ir? Ko bļauties?

Zaķis. Vai tu neredzēji te kaut kur tādu lielu maisu?

Ezis. Nē – es gulēju!

Zaķis. Gulēji?

Ezis. Jā, tavai zināšanai es šai laikā parasti jau sen guļu! Šoreiz netiku laikus ar saviem darbiem galā. Nupat nolikos. Un tagad tā tava skraidīšana un bļautīšanās...

Zaķis. Bet vēl taču ir agrs!

Ezis. Kam agrs, kam vēls! Es jau biju aizgājis gulēt pa īstam! Uz visu ziemu!

Zaķis. Uz visu ziemu?

Ezis. Vai tad es aizmirsis, ka ziemā guļu?

Zaķis. Ak jā... Piedod... Bet, ja nu tu tagad esi nejauši pamodies, tad pasaki pie reizes – vai neredzi te tuvumā tādu lielu maisu?

Ezis. Tev pašam acu nav?

Zaķis. Vispār ir...

Ezis. Tad skaties pats!

Zaķis. Es jau skatos... Tikai nekur neredzu... Un tu?

Ezis (paskatās). Es arī neredzu. Ar labu ziemu!

Zaķis. Ar labu ziemu... Vāverīt!... Vāverīt!

Ezis. Nu kas ir – ko tu atkal bļauties?

Zaķis. Es saucu vāverīti.

Ezis. Es dzirdu, ka tu sauc vāverīti, tikai nesaprotu, kāpēc tas jādara man pie pašas auss!

Zaķis. Es neesmu tev pie auss. Es esmu te – gabaliņu tālāk...

Ezis. Tad paej vēl gabaliņu tālāk!

Zaķis. Te?

Ezis. Vai vēl tālāk paiet tu nevari?

Zaķis. Varu.

Ezis. Tad paej!

Zaķis. Te?

Ezis. Un vēl tālāk?

Zaķis. Te?

Ezis. Nu labi – stāvi tur. Ar labu ziemu!

Zaķis. Ar labu ziemu. Vāverīt! Vāverīt!

Ezis. Kas ir! Ko tu atkal bļauties! Es taču tā nevaru aizmigt!

UZSKRIEN VĀVERE.

Vāvere. Vai tu mani sauci, zaķīt?

Zaķis. Jā, vāverīt! Vai tu, te apkārt lēkādama, neesi redzējusi tādu lielu maisu?

Vāvere. Esmu.

Zaķis. Vai, cik labi... Kur ir?

Vāvere. Tūlīt atnesīšu. (Prom.)

Ezis. Nē, jūs taču neļausiet man aizmigt!

Zaķis. Piedod, Ezīt, bet tas ir ļoti svarīgi!

Ezis. Nu ja – viss ir svarīgi, izņemot manu ziemas miegu... (Burkšķēdams meklē citu vietu, kur iekārtoties.)

ATSKRIEN VĀVERĪTE AR NELIELU KULĪTI.

Vāverīte. Re, kur ir!

Zaķis. Bet tas taču nav maiss! Tā ir pavisam maza kulīte!

Vāvere. Kulīte?

Zaķis. Jā. Bet es meklēju tādu pavisam lielu maisu! Šitādu!

Vāvere. Ak tā? Nē, tik liela maisa gan man nav. Es riekstus glabāju šādās te kulītēs.

Zaķis. Ļoti skaista kulīte... Diemžēl man tā neder... Man ir vajadzīgs Salatēva dāvanu maiss. Viņš pats aizgāja iejūgt kamanās ziemeļbriežus un lūdza, lai es viņa maisu tikmēr pasargāju. Bet man šausmīgi sagribējās burkānu, un, kamēr es skrēju tam pakaļ, maiss kaut kur pazuda.

Ezis (uzduras tukšajam maisam). Varbūt tev šis derēs?

Zaķis. Parādi!... Jā... Šausmas... Tas patiešām ir Salatēta maiss... Tikai tukšs... Vai!... Kamēr es skrēju pēc burkāna, kāds ir paņēmis visas dāvanas!...

Ezis (jau citā vietā). Ei! Kas tad tas?

Zaķis. Kur tad?

Ezis. Te. Kaut kāda kastīte. Nez, kas tur iekšā?

Zaķis. Netaisi vaļā!

BET EZIS IR JAU ATTAISĪJIS. 1. KONCERTNUMURS.

Vāvere. Ka tie tādi bija?

Ezis. Nudien nezinu...

Zaķis. Kāpēc tu attaisīji kastīti? Es taču tev teicu – netaisi! Tā noteikti ir no Salatēta dāvanu maisa!

Ezis. Bet tā ir tukša! Tur iekšā nekā nav!

Zaķis. Nav?... Tad kāds to ir paguvis attaisīt jau pirms tevis un iztukšot... Šausmas...

Vāvere. Re, kur vēl viena tāda kastīte mētājas!

Ezis. Nu, nu – un kas tad tajā ir?

Zaķis. Netaisiet taču vaļā! Netaisiet!

Vāvere. Nu pagaidi! Mēs tikai gribam paskatīties, kas tajā ir iekšā! Pēc tam atkal glīti aizsiesim!

Zaķis. Bet tā taču nedrīkst!

VĀVERE UN EZIS IR ATTAISĪJUŠI KASTĪTI. 2. KONCERTNUMURS.

Vāvere. Tie nu gan ir joki... Skraida te visādi apkārt pa mežu un visādus numurus rāda...

Ezis. Jā, un nemaz neļauj gulēt...

Vāvere. Re, kur vēl viena tāda kastīte!

Zaķis (pakampj kastīti). Jā, tā arī noteikti ir no Salatēta maisa! Šausmas... Kāds ir atsējis Salatēta maisu un izkaisījis visas dāvanas...

Ezis. Atver – kas šitajā ir iekšā?

Zaķis. Nevēršu! Tūlīt likšu atpakaļ maisā! Kuru katru brīdi taču pēc ziemeļbriežu jūgšanas atgriezīsies Salatētis!

Vāvere. Un ja nu šī arī ir tukša? Es gan domāju, ka prātīgāk būtu atvērt un apskatīties. Ja tā ir tukša, tad taču nedrīkst to likt atpakaļ maisā!

Ezis. Nu ja – Salatētis iedos kādam dāvanu, tas atvērs, bet... kastīte tukša! Vai vari iedomāties, kā viņš tad jutīsies? Domās, ka Salatētis viņu vienkārši piemulķojis.

Zaķis. Nu labi... paskatīsimies... (Atver kastīti.)

3. KONCERTNUMURS.

Ezītis. Tirie brīnumi.

Vāvere. Viņi laikam gatavojas Ziemsvētku koncertam.

Ezītis. Bet kāpēc mežā?

Vāvere. Nudien nezinu...

Zaķis. Bet šī kastīte arī ir tukša! Kurš varētu būt tik šausmīgi izrīkojies?... Attaisījis Salatēta maisu un izlaupījis dāvanas! Tikai tukšas kastītes atstājis...

Vāvere. Es zinu! Tas būs Sniegputenis! Jā, jā – pirms brīža taču te plosījās šausmīgs sniegputenis! Tas būs atrāvis vaļā maisu un izkaisījis visas dāvanas! Re, kur vēl viena kastīte!

Zaķis (paceļ). Ja sniegputenis, tad dāvanām vajadzētu atrasties kastītēs... Tad mēs tās vienkārši varētu salasīt un salikt atpakaļ maisā... Bet kastītes taču ir tukšas...

Ezis. Šī arī?

Zaķis. Jā... tāda viegla...

Vāvere. Paskaties!

ZAĶIS ATVER KASTĪTI, 4. KONCERTNUMURS.

Ezis. Atkal tie priekšnesumi...

Vāvere. Bet skaisti!

Ezis. Jā, skaisti gan...

Zaķis. Toties tas, ka arī šī kastīte ir tukša, nu itin nemaz nav skaisti...

Ezis. Ļoti aizdomīgi... Kāpēc visas kastītes ir aizsietas?... Ja kāds būtu nozadzis dāvanas, tad kāpēc viņam pēc tam vajadzēja tās kastītes atkal siet ciet?

Vāvere. Re, kur vēl viena!

Ezis. Un atkal tukša?

Zaķis. Nezinu... Jāpaskatās... (Atver kastīti.)

5. KONCERTNUMURS.

Ezītis. Patiešām skaisti...

Vāvere. Bet kas ir kastītē?

Zaķis. Tas pats, kas citās... Nekas... Nu gan es dabūšu no Salatēta pa mizu...

Vāvere. Vai zini, ko – saliksim tajās kastītēs kaut ko citu!

Zaķis. Ko tad?

Ezītis. Nu vienalga ko – gan jau kaut ko sameklēsim – kādus skaistu čiekuriņus... riekstus... Re, vēl viena kastīte... Mēs to attaisām...

6. KONCERTNUMURS.

Ezītis. Bet vispār tas jau kļūst aizdomīgi.

Vāvere. Kas tad?

Ezītis. Tas, ka viņi te ar saviem priekšnesumiem uzrodas tieši tad, ka mēs attaisām kādu kastīti.

Vāvere. Tu domā, ka tas ir kaut kā saistīts?

Ezītis. Pamēģināsim. Re, kur vēl viena kastīte! Attaisi, zaķīt!

Zaķis. Nu labi... (Attaisa.)

7. KONCERTNUMURS.

Vāvere. Patiešām! Tikko attaisa kastīti, tā tūlīt sākas priekšnesums!

Zaķis. Tad tāpēc šīs kastītes bija aizsietas! Tad tāpēc tās mums likās tukšas! Patiesībā tās neviens nebija nozadzis! Katrā kastītē vienkārši atradās kāds priekšnesums! Tie tur bija! Un mēs to iztērējām...

Salatēta balss. Zaķīt!... Ehei, zaķīt!...

Zaķis. Šausmas... Tas ir Salatētis, kas mani meklē...

Vāverīte. Ko tu tagad darīsi?

Zaķis. Nemaz nezinu, ko darīt...

Salatēta balss. Zaķīt!... Kur tu esi, Zaķīt?...

Vāverīte. Atsaucies taču!

Salatētis. Bet ko es viņam teikšu? To, ka bez atļaujas atvēru dāvanu kastes? Viņš taču būs šausmīgi dusmīgs!

Vāverīte. Zini, ko – aiztaisīsim tās kastes vienkārši ciet un izliksimies, ka nemaz neesam tās vēruši vaļā!

Zaķis. Bet vai tā būs glīti?

Vāverīte. To gan es nezinu. Laikam jau nebūs...

UZNĀK SALATĒTIS.

Salatētis. Ā, re, kur tu esi, zaķīt? Ziemeļbrieži jau iejūgti un gatavi ceļam. Kāpēc tu neatsaucies?

Zaķis. Es... es...

Salatētis. Nu labi, labi – dod tik šurp dāvanu maisu – man jādodas ceļā!

Vāverīte. Lūdzu – te ir tas maiss.

Zaķis. Salatēti...

Salatētis. Nu, nu, zaķīt – ko teiksi?

Zaķis. Mums tās dāvanu kastes nejauši attaisījās...

Vāverīte. Jā, pavisam nejauši...

Zaķis. Un visas dāvanas... visas dāvanas...

Vāverīte. Jau iztērējās...

Salatētis. Ko?... Ak tā?... Nu, labi jau nu nebija tā darīt... bet neraizējieties – šīs dāvanas nevar iztērēties. Tās parādās atkal un atkal. Veriet kastītes vaļā, cik bieži vien gribat. Lūk, tā! (Atver kastīti.)

KĀRTĒJAIS KONCERTNUMURS.